

ТЕШЊАРСКЕ ПЛАСОВИШТА

ГОДИНА XXXII

5. АВГУСТ 2018.

БРОЈ 53

После кишних дана

НЕБО НАС ЈЕ ПОГЛЕДАЛО

ТЕШЊАРСКЕ ВЕЧЕРИ, ваљевски вишедневни летњи фестивал који се одржава 32. пут у Граду на Колубари, свечано је отворен у петак. Трајаће наредних дана уз обиље интересантних програма.

У име Града Ваљева и Градоначелника др Слободана Гвозденовића многобројним посетиоцима обратио се Дејан Богојевић, члан Градског већа задужен за културу, а након поздравне речи 32. ТЕШЊАРСКЕ ВЕЧЕРИ отворио је најмлађи доктор медицинских наука у Ваљевској општој болници др Душан Ружичић, кардиолог, који се определио да живи и ради у свом граду.

„Надам се, да ћете уживати у овом разноврсном програму бар онолико колико ћу ја у њему уживати.

А с’обзиром на то да сви ишчекујемо први концерт који је на реду, а у нади да ћемо се што мање виђати на мом радном месту а што више на оваквим манифестацијама, желим вам пријатан провод”, рекао је др Ружичић.

Овогодишњи 32. летњи фестивал обилеваће многобројним садржајима који ће специфичном атмосфером, као и сваке године до сада, привући велики број посетилаца из Ваљева, али и гостију из Региона.

Концертом „Амадеус бенда” на летњој сцени Центра за културу Ваљево, званично су и отпочеле 32. тешњарске вечери.

М. Мандић

ОТВОРЕНЕ 32. ТЕШЊАРСКЕ ВЕЧЕРИ

Застапу Тешњарских вечери подили су кошаркаш Ђукан Ђукановић и одбојкаш „ВА 014“ у њисусићу бродначелника др Слободана Гвозденовића

У име Града Ваљева посећује поздравио Дејан Бојојевић, члана бродског већа задужен за културу.

Тридесет броду тешњарске вечери отворио је најмлађи доктор медицинских наука у Ваљевској опшћој болници др Душан Ружичић, кардиолог

МУЗИЧКИ ПРОГРАМИ ОКУПИЛИ ВИШЕ ХИЉАДА ПОСЕТИЛАЦА

Прва три догађаја 32. Тешњарских вечери, у оквиру музичких програма овогодишњег фестивала, обележили су концерти Амадеус бенда – ваљевској публици добро позната и призната музичка група, Краљ мерака Харис Џиновић са својом изванредном дугогодишњом сарадницом и колегиницом, а нашем суграђанком, Биљаном Пековић и ДЈ – пена парти са репером Николом Станоевим познатијим у музичким круговима као Анкл Џо и групом његових колега ДЈ СТР8, ДЈ СИМКЕ и ДЈ ХОФМАН-ом.

Такође, на још једној локацији – Вечерњој сцени Дома Војске, у претпоноћне сате одржан је и занимљив концерт, Ваљевцима познатог, ПИЛОТ БЛУЗ БЕНДА.

Оно што је засигурно је да ови програми, као и увек досада, уз позоришне програме за децу, привлаче највише пажње и највише посетилаца.

Тако је било и ових првих вечери када се на плато испред Центра за културу Ваљево окупљало по више хиљада заинтересованих и више него активних посетилаца.

ПРВИ „СТРАВА ФЕСТ“ МЛАДИХ УМЕТНИКА ИЗ ВАЉЕВА

Од трећег до петог августа, у оквиру „Тешњарских вечери“, у Музеју завичајних писаца при Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић“ у Ваљеву одржан је први „СТРАВА фест“ посвећен промовисању стрипова, анимације, видео-игара и њихових аутора у Ваљеву. Програм је обе вечери трајао у термину од 17 до 23 часа.

Манифестацију су заједно отворили бивши и садашњи полазници Радионице стрипа и анимације и посетиоци цртањем у дворишту испред Музеја. Ова активност се одвијала током целог Феста. Посетиоци су прве вечери имали прилику да прате предавање младог редитеља и историчара филма Давида Кецојевића о филмској индустрији у време Волта Дизнија и разлозима, по речима Кецојевића „позитивног шока“ који је пре осамдесет година у Холивуду изазвала промоција Дизнијевог анимираног филма „Снежана и седам патуљака“.

Након отварања главне поставке Радионице, бивши члан арт-групе „Црна мрља“ Марко Вуковић представио је свој ауторски рад, видео-игру „Neon Knight Vegneance From The

Grave“. Прво вече Феста је завршено пројекцијом старих анимираних филмова.

Програм друге вечери Феста почео је предавањем о анимацији које је замишљено као приказ анимације у реалном времену и предавањем о модерним фанзинима у доба Интернета.

„Фанзин је часопис који се пише из љубави, без икаквог бенефита. Све радимо по принципу договора и добре воље“, рекао је Никола Павловић Сова, уредник фанзина „The White Japanese Lapot“, док је ментор и координатор Радионице, Филип Станковић, представио фанзин „Страва“ (Стрип. Анимација. Ваљево.), зборник радова Радионице стрипа и анимације, по ком овогодишња манифестација носи име.

Уследило је излагање Жељка Обреновића, сценаристе стрип албума „Картон сити“ који је издат 2016. године на домаћем и страном тржишту. Обреновић припада генерацији школе стрипа коју је водио Миливој Костић, а којој припадају и учитељи младих аутора Радионице, Немања Радовановић и Милош Николовски, зачетници арт-групе „Црна мрља“.

Пројекцијом „Brale studios“ су представљени радови Радионице у анимираном и играном филмском формату. Овом промоцијом у видео-медијуму завршен је први ваљевски „Страва фест“.

Међу изложеним радовима главне поставке Радионице су дебитантски радови полазника Радионице Александра Јеремића и Алексе Ивановића, матурски рад у форми стрипа Стефана Крунића, матуранта Ваљевске Гимназије, илустрације Наталије Лукић, Јелене Јанковић и Филипа Марковића, стрипови и илустрације Стефана Насића, као и стрип „Ибрахим Којл“ аутора Филипа Станковића и Николе Павловића.

Фест су организовали чланови Радионице стрипа и анимације који су се до сада представљали публици у виду самосталних изложби. Свој рад су започели 2014. године уз помоћ Удружења драмских, музичких и аудио-визуелних стваралаца „Милован Глишић“ Ваљево, а од 2017. године стварају уз подршку Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево.

Показатељ успеха овог феста је двовечерња заинтересованост најмлађих посетилаца за Радионицу.

Изложба је отворена од 17 до 23 часа током трајања 32. Тешњарских вечери.

Зорана Станојевић

ИЗЛОЖБА ПОСВЕЋЕНА КАФИ У ГАЛЕРИЈИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА

У Народном музеју у Ваљеву је отворена изложба „Кафа, узбудљива прича о добром укусу“ ауторке мр Александре Савић, вишег кустоса Природњачког музеја у Београду.

Посетиоци су имали прилику да се упознају са причом о припреми кафе, историји кафе и кафеџиница у свету која је уско везана за друштвена и културна дешавања.

У оквиру изложбе представљене су саднице биљке кафа, модели и плодови семена кафа, узорци кафе са ексклузивних плантажа широм света, али и разноврсни експонати везани за њену прераду, припрему и конзумацију.

Посебно интересовање је изазвала азијска цибетка палмашница, животиња која „производи“ најређу и најскупљу кафу на свету-копи лувак.

Изложбу можете посетити у Галерији Народног музеја у Ваљеву до краја месеца.

Зорана Станојевић

ТЕШЊАРСКИ
ГЛАСОГОВИ

ПОЗОРИШНИ ПРОГРАМИ – БОГАТИЈЕ НЕГО ИКАД

И овогодишње 32. Тешњарске вечери, уз концерте испред Центра за културу, бројем заинтересованих посетилаца обележиле су позоришне представе за децу.

Богати позоришни садржаји, одржавајући се на три локације (Дечја сцена у башти Дома Војске, двориште Матичне библиотеке и Летња позорница креативне радионице ПИНОКИО) успели су да окупе више стотина најмлађих посетилаца са мамама, татама, бакама, декама, пријатељима и комшијама.

На Дечјој сцени у башти Дома Војске одигране су три представе: ЗЕМЉА ДЕМБЕЛИЈА, ХАЈДИ (у представи играју деца предшколског узраста) и ЧУВАРИ ДЕЧЈИХ СНОВА, збивања на Летњој позорници ПИНОКИО обележиле су забавни програм за децу ПИНОКИО У АВАНТУРИ СА ЗВОНЧИЦОМ и луткарска представа ЧУДНА ДРУЖИНА у извођењу групе васпитача Креативне радионице ПИНОКИО, док је на „даскама“ дворишне сцене Матичне библиотеке одиграна дечја представа ИЗВОЛ'ТЕ У БАЈКУ СА ЦРВЕНКАПОМ драмске групе Матичне библиотеке по текстовима Љубивоја Ршумовића.

РОЈАЛ ПЕТ ХЕПЕНИНГ

На Градском тргу, у организацији Ројал Канин Србија, обележило је занимљиво дружење са многобројним кућним љубимцима наших суграђана, а било их је шездесетак.

Ако сте мислили да су ту биле само куце, преварили сте се. Било је прелепих маца, зечева, па и папагаја.

Вишечасовно дружење на Градском тргу, уз радосно лајање, предење, конзумирање производа за наше љубимце и многобројне аплаузе, кућних љубимаца са својим власницима и пријатељима било је више него занимљиво и за све оне знатижељне пролазнике.

КОРЗО - ВРЕМЕНСКА КАПИЈА

У склопу треће Тешњарске вечери, на потезу од некадашње самопослуге преко пута некада Окружног суда па до Поште, уприличен је, уз антологијске звуке мелодије „Ко некад у 8“ добро знан и пун догодовштина препричавани ваљевски КОРЗО.

Идеја о повратку Корзоа на Корзо постоји много година, а ево баш током одржавања овогодишњих 32. Тешњарски вечери многе Корзо генерације биле су у прилици да уз обиље програмских садржаја освеже своја сећања на незаборавни термин ваљевских излазака.

Некада је баш ту било дружења, склапања пактова, како љубавних тако и пријатељских, па се надамо да су млађе генерација наших суграђана могле синоћ да осете бар део те некада чувене атмосфере.

Уприличени догађај организован је уз несебичну помоћ Града Ваљева, Дома културе ИЗВОР, као и других институција културе нашег Града.

Временска капија је одшкринута, ваља све учинити да се не затвори, док се многи са сетом и срећом сећају тих радо спомињаних тренутака у бескрају времена.

ШАХОВСКА СИМУЛТАНКА

Синоћ, у предвечерје 4. Међународног меморијалног шаховског турнира Селимир Манојловић у Ваљеву, испред споменика војводи Живојину Мишићу, у склопу програма Ваљевског летњег фестивала, а као најава овогодишњег Меморијала, одржана је шаховска симултанка.

Велемајстор Мирољуб Лазич, један од десет учесника овогодишњег међународног турнира одиграо је симултанку на петнаестак табли са најталентованијим полазницима школе шаха у Граду на Колубари.

ПРИЧА О ПИВУ

И ове године добар број заинтересованих љубитеља пива и пивопија, али и оних који то нису, окупио се у Тешњару испред пивнице ГОЛОС где је поново испричана ПРИЧА О ПИВУ, уз пригодну изложбено поставку фотографија, плаката, рекламног материјала, бурића, флаша, чаша и осталог пивском мобилијара.

За дизајн изложбе побринула се Ана Босиљчић, а никада недопрчану причу о, са правом названим европским пићем (око 45% укупне светске производње пива је везано за Стари континент) – пићу Богова али и раје, успео је да нам свесрдно исприча аутор овогодишње изложбе Бранко Голоскоковић, колекционар.

Живели!

ТЕШЊАРСКИ
ГЛАСОМЦИ

Сто година од Солуна

Приредио Маринко Лугоња

МИХАИЛО МАЦАРЕВИЋ

Поручник Михаило Мацаревић,
најодликованији војник, Ваљевац

Михаило Мацаревић је један од најхрабријих официра Великог рата. Носилац је три Карађорђевог звезде са мачевима, неколико медаља за храброст, многих домаћих и страних одликовања. Са деветнаест година кренуо је у Први балкански рат и у њему заробио једну турску батерију, без и једне једине огреботине. У Другом балканском рату против Бугара на Брегалници херојски се борио и преживео страшну борбу бајонетима. Његов први од многих подвига у Великом рату било је одстрел агресорског официра оберлајтнант Фриц Мајера, који је преко ливаде извиђао држећи испред себе српску

сељанку као живи штит. Убио га је са даљине од преко четири стотине метара!

Аустријанци су над незаштићеним цивилима чинили стравичне злочине. Мацаревић је донео одлуку да са својом јединицом увек буде први при наступању и последњи у одступању из борбе.

После борби на Гучеву, рањен је у Каменици, код свог родног Ваљева, али успева да заустави непријатељски напад. Аустријанци су уласком у Београд 1914-те били сигурни да је рат већ готов а Србија прегажена. Мика, са два подофицира, улетео је у кућу са швапским официрима који су славили, и одвео их у команду као заробљенике. Уручена му је златна медаља за храброст. (наставиће се)

Почетак 1915. године донео је неку врсту примирја али и епидемију смртоносног тифуса у Ваљеву, где се Мацаревић задесио као појачање 5. пешадијском пуку првог позива. Од тифуса му је умрла и мајка. Убрзо је пребачен на Саву, где је наша команда муку мучила да сазна податке о будућем нападу царевине. Без одобрења команде прелази Саву на Угарску територију и са петнаестак војника напада неспремне окупаторе и заробљене војнике пребацује на нашу страну реке. Легао је да се одмори. Убрзо га је пробудио ордонанс команданта батаљона... Неко га тражи на телефон. Онако бунован, узима слушалицу.

- Ало.

Са друге стране жице се чу глас:

- Овде Петар.

Мацаревић официрски подвикну:

- Који бре Петар, презиме?

- Краљ Петар.

Ту се Мика укипи, лупи петама и стаде мирно држећи слушалицу у рукама.

- Изволите, Ваше величанство!

- За показану и осведочену храброст приликом првог и другог преласка преко Саве и заробљавање непријатељских војника, ја вас, Мацаревићу, под данашњим даном унапређујем у чин поручника.

- Хвала, Ваше величанство!

- Тићили ми се такви јунаци у мојој војсци!

- Чуо нас Бог, Ваше величанство!

Мацаревић није веровао ушима, све док се официри нису сјатили да му честитају.

После десетак дана опет се појавио задатак као створен за њега. Непријатељ је заузео Мишарску Аду код Шапца и неколико српских војника. Михаило – Мика прихватио се задатка да поврати Аду, али само ако му оставе одрешене руке. Изабрао је двеста добровољаца, искрцали се кришом на острво, док су им наше предстраже одвлачиле пажњу пушкарањем. Пришли су им иза леђа, заробили гомилу непријатељских војника и официра, па постројене одвели до команде. Од швапског официра је сазнао да му је глава уцењена на педесет хиљада круна. На грудима му је оп засијала друга Звезда.

Пребачен је у одбрану Смедерева. Тамо је заробио пун понтон немачких војника из 83. пука. Пред повлачење је бранио одступницу на мосту преко Језаве. С друге стране су надирали Немци урлајући и тражећи предају. Михаило је остао последњи на мосту видно изнервиран. Сачекао је да му се немачки официр приближи, нанишанио је и оборио га. Онда се хладнокрвно удаљио, док су Немци хватили заклоне.

Потиснут са српском војском од надмоћног непријатеља, Михајло прелази Албанију, чекајући да се последњи војник повуче. Стигавши на солунски фронт, августа 1916. године Мацаревић је извршио свој најопаснији задатак, који му је

донео и највећу славу. Добро ушанчени Бугари, на највишој тачки на Кајмакчалану, 2525 метара, сламали су митраљезом јуриш за јуришем. Ни српска артиљерија ни бомбаши нису им могли ништа. Тог дана се појавио регент Александар, војвода Живојин Мишић и француски генерал Сарај на осматрачници. Пришао им је мајор Мацаревић.

Када је Мика онако задихан прописно поздравио високе старешине, тражио је да се окуша са Бугарима. Мишић га је одбио, а Француски генерал му одобрио.

Тако са својим наредником и бомбама усред дана креће ка бункеру, кроз поток, па преко чистине узбрдо. Сачекао је да се Бугари склоне од врућине, као што су радили претходних дана. Митраљез се није оглашавао, а онда се чуло и неколико експлозија. Испод дима се скотрљао Мика и наредник! Рапортирају да је задатак извршен. Регент Александар, са својих груди скида Карађорђеву звезду и качи је на Микине груди. Генерал Сарај, без речи са својих груди скида орден Легије чести и качи на груди Мацаревићу.

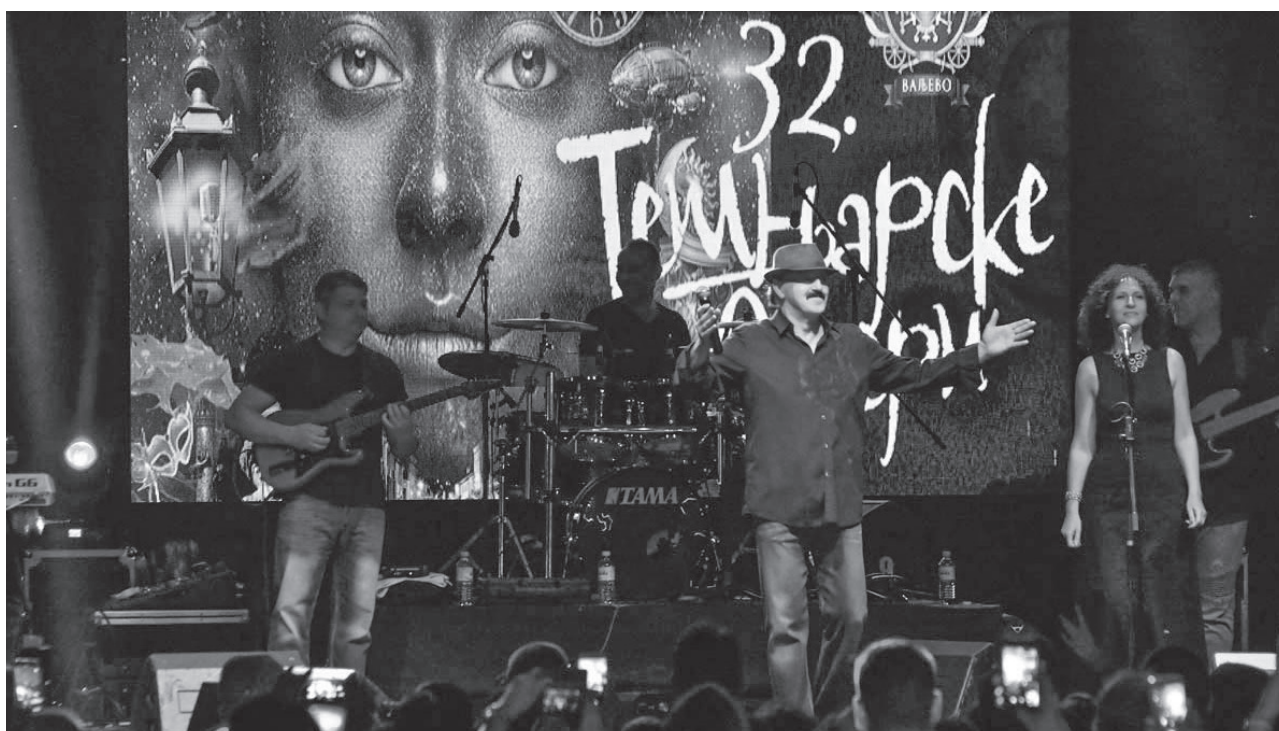
У септембру учествује Михаило у општем нападу на Кајмакчалан. Ухватио је „живи језик“ који је одао снагу Бугара. Уследио је њихов противнапад, наши дохватили ашове, бајонете, пиштоље, шта је ко имао и заређали по непријатељу. Михаило је после причао да му је то била најтежа ноћ у рату. Тада је и рањен, па је у Бизерти, у Африци, лежио ране.

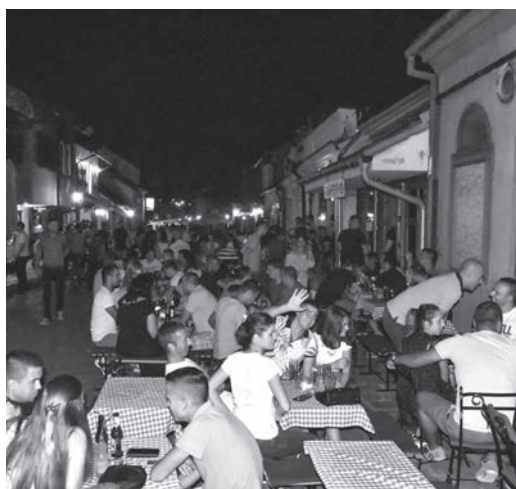
По повратку са лечења Мацаревићев вод наступао је као претходница пробоја фронта. Стушили су се ка Србији. После рата је демобилисан, све до окупације у Другом светском рату, када одбија да буде командант Жандармерије у Нацистима окупираној Србији, и бива одведен у логор у Немачку. Када се рат завршио, одбио је да се врати у Југославију и 1950. отишао у САД, далеко од породице, коју више никада није видео. Умро је 1965. године у Либертвилу, код Чикага, где и

данас почива, у порти манастира Свети Сава. У порти те цркве је сахрањен и Св Владика Николај Велимировић, Јован Дучић, Краљ Петар Други и многи знаменити Срби. Његове херојске кости још увек чекају да их Срби врате у отаџбину, у Ваљево.

ТЕШЊАРСКИ ФОТО ЗАПИС 2018. објективом Жељка Бошковића

ТЕУНАРККИ
ИЛАГОНУЛА

ШПАЈЗ

Срце и стомак старе дедине куће у Тешњару био је шпајз, велика остава с кухињом као предворјем. Лучно засвођен прозор шпајза према северној страни света и споља заштићен гвозденом решетком, пропуштао је слабашну светлост у његову унутрашњост. Ни дању упаљена сијалица није могла да прогута таму ћошкова и високе таванице. Увек је у шпајзу било мрачно као у рогу, али и крцато драгоценостима као у Али бадиној пећини. Леден зими, док је преко лета одржавао свежину ораховог хлада.

Био је дугачак и довољно широк за мноштво дрвених полица од пода до плафона, па чак да се у њему смести и омањи креденац, у ком се чувао бакалук. Теразије с месинганим тасовима на креденцу праведно су одмеравале брашно, шећер, млевене орахе и суво грожђе. Невиђен шарениш боја у теглама туршије и теглицама слатког мамио је из дубоких полица. Лепио се на очи ћилибарски сјај слатког од виноградарских дресака. На велике празнике, Божић, Ускрс и крсну славу, ређане су у полице велике тацне с тортама и колачима, па су и посете шпајзу биле чешће него обично.

У углу лево од врата грубо издељан сточић служио је као касапски пањ за транжираних меса. Увек је на њему лежала сатара са страшним сечивом налик на хелебарду. До њега на поду био је сандук за брашно као гусарска шкриња с благом. А у продужетку још један астал, дугачак и узан, попут школске скамије. Личио је на пијачну тезгу с плитким корпама лепо разноврстаног воћа и поврћа.

До прозора у углу устобучио се комарник на једноставном дрвеном постољу. Направљен од летвица, метар висине, имао је вратанца, три водоравне преграде и зидове од рабиц-жице. Ко зна ко и кад га је офарбао у светло зелено и та му је боја баш пристајала. Био је он строг чувар сира и кајмака, од младог до старог, распоређених у емајлиране чиније. Жичани зидови бранили су приступ свакојакој гамади, како је говорио деда, и пропуштали ваздух да бели мрс дише и зри.

У скромној полици с непровидном завесом испод прозора чуване су врећице с коштуњавим плодовима. Понекад се из шпајза чули ударци тега и крцкање ораха, лешника и просушених коштица кајсије. Још чешће се чула ларма шерпи,

вангли и тучаних тигања окачених на дугачке клинове. Боје, мирисе и укусе увек је пратила и нека галама.

Било је у шпајзу и неких стварчица zgodних за дечју разоноду. Дедин сламнати шешир и бабине кецеље на малом чивилуку, зембили од лике и пијачне торбе, дугачке и дубоке као зобнице, могли су да послуже за лудирање и шегачење. Биле су ту и две тералице за муве, комични предмети кућне радиности, тачније, штапови са причвршћеним танким тракама белог и плавог пак-папира на врху. Махањем тералицом и журцањем по целој кући истериване су муве уочи кише, што је био посао млађарије, али и згодна прилика да мали анархисти дају себи одушка у миру и стабилном поретку дедине куће.

Крајем шездесетих деда је купио фрижидер „Ободин“. Онако бео, блистав и с металним лајснама није био од веће користи, осим што је хладио сода-воду за дедин шприцер, помагао да се пихтије држе „стегну“ а остатак јучерашњег гулаша не ускисне. Скроман учинак спрам шпајза, који је још петнаестак година наставио да брине о сваком добром залагају и гутљају, о животу самом. Све док није страдао у преправци куће. Под ударцима зидарских маљева урушила се и нестала у прабини слика света темељна и раскошна као фламанске мртве природе 17. века.

Б. Ђурић

КИШНИЦА

Кад у летње поподне муве несносно пецкају а повесма облака лагано пристижу са Дрине старији Тешњарци су навешћивали: „Биће дажда!“ И сви би се ужурбали око неодољивих дворишних послова да спремно дочекају благословени дажд. Хоклице, шамлице и баштенске гарнитуре од „куваног“ пружа склањане су у шупе и магазе. Тог јутра умешена тарана за супу која се, прострта по белом стољнаку, сушила на сунцу, одношена је у кухињу. И док неко скида рубље са жице, неко затвара прозоре, баба Јулка је наред свог дворишта закрштала небо високо подигнутом десницом, наглас молећи бога „да нас град не побије“. Био је то њен преткишни ритуал којим је штитила цео Тешњар од непогоде.

Све што може да покисне унесено је под кров, а изнесена лимена корита, лавори, кофе и бурад да „ухвате“ кишницу. Тешњарци су некад били страствени хватачи кишнице, јер су веровали у њена хигијенска и лековита својства. Коса опрана овом меком водом попримала је блистави сјај и лепршавост.

Умивање кишницом блажило је замор очију и смињивало црвенило коже.

Жељно су чекане кише почетком августа, знане као илинданске, од којих је у пољима бујао кукуруз а варош дисала пуним плућним крилима Видрака и Пећине. У тим данима јездрио је небом свети Илија у свом ватреном четворопрегу. Тутњава колских точкова и варнице под копитама упрегнутих белаца обећавали су обилну кишу, која пева у олуцима и буди учмале колубарске врбаке. Илинданској кишници придаване су чудесне моћи. Сјединивши у себи неспојиво, ватру и воду, огањ светог Илије и благодатни дажд, говорило се како може да оживи усахло стабло. И излечи опадање косе, па и теже опекотине. Због тога су је старовремски Тешњарци дуго чували као лек у бурадима и кофама, чак и кад се на површини нахвата зеленкаста скрама од биљних алги. Уз смех се причало како је баш баба Јулка у свом кишничном бурету пронашла жабу гаталинку и ускликнула: „Ааааа, и она зна шта ваља...“!

Б. Ђурић

приче из Ваљева

СОКАЧЕ

Сто шездесет седам корачаја мери сокак од Тешњара до моста на Јадру, дуго знан као Иловачића сокаче а пре неколико деценија преименован у Рајићеву улицу. У приземним кућама сокачета живели су Васићи, Симићи, Димићи и Шакићи, Само су Андрићи и Јовановићи, имали улазне капије из Тешњара (Бирчанинове улице) са пространим двориштима и тарабама као границом са сокачетом. Не само да је пред сваком кућом расло сезонско цвеће, почев од зумбула и ђурђевка па до јесењих хризантема, већ је и дрвеће уздизало своје крошње над крововима. Мало њих се данас сећа разгранатог белог дуда у башти Андрића или топола и старе крушке код Симића. Сада ту живе потомци ових породица, осим оних одсељених у друге вароши и градове. Неке од кућа уздигле су се на спрат а тарабе одавно замењене оградама од кованог гвожђа.

С пролећа се сокаче плавило од цвасти јоргована уплетених у капије. С прста дебела прашина гомилала се лети по тлу и дивно је мирисала после летњег плјуска. Јесење блато до чланака загорчавало је живот пролазницима. Зими се сокаче претварало у стрму стазу углачаног леда на радост тешњарске деце, која су се ту санкала и правила "клизе". А у свим годишњим добима лебдео је изјутра мирис тек печеног хлеба из пекаре Јовановића, чија су врата била с тешњарске стране.

Годинама је у подножју сокачета таворила Иловачића воденица на колубарском јазу надомак моста на Јадру. Преко два камена басамка и високог дрвеног прага уношене су вреће жита из воловских и коњских запрега, пристиглих на зараван с десне обале Колударе. Воденични каменови заустављени су

половином педесетих, јаз је затрпан а дрвени мостић на јазу уклоњен. Окончан је њен век и по дуг и напоран рад. Проставши да клопара и меље, утонула је у вилински сан с резом и великим катанцем на вратима. Људски гласови су утихнули, слушала је само шум колубарских врбака и крекет жаба. Онако обрасла у грмове коприве и репушине постала је безбојна а од старости чак из бездрвна.

Историјски извори наводе, као и казивања старих Тешњараца, да је воденица припадала најмлађем брату кнеза Милоша Обреновића, Јеврему, који је после Другог српског устанка управљао Ваљевском нахијом. На овећем простору иза воденице био је двор, односно, кућа са помоћним зградама и седиште управе кнеза Јеврема, па чак и придворица, црквица при двору. Веровало се да је озидани и бело окречен кућерак, који и данас постоји, био некад млекар од бондрука у домаћинству Обреновића. Воденица је, у свом дугом веку, мењала газде све до последњих власника, Илића из села Кличевца, које су Тешњарци, незнано због чега, прозвали Иловачићима.

Крајем осамдесетих Иловачића воденица премештена је на јаз Градца надомак Тадића млина. Мада, и није било богзна шта да се премести, јер је иструлила и урушила се. За њену обнову послужили су остаци дрвеног моста на Јадру и део старе сеоске куће из околине Ваљева. Сад је то занимљив грађевински спој дашчаре и озидане просторије. Уз то, оним преосталим воденичним каменовима, још и ради. Само, није то више изгледом Иловачића воденица. Није јој ни налик, осим по сачуваном имену. А сокачету ни име није остало. Одавно је то Улица Рајићева по Танаску Рајићу, барјактару Устаничке Србије и потоњем капетану у војсци Милоша Обреновића.

Б. Ђурић

Стојан Пајић, „Иловачића воденица“, оловка, 1983.

ТЕШЊАР И ТЕШЊАРСКЕ КАФАНЕ КАДА ТО ВИШЕ НИСУ БИЛЕ

Предратне тешњарске кафане у првим поратним годинама, одузете су од власника и стављене у функцију општеграђанских потреба и активности.

Тако је у кафани Јабланица, Сретена Лазаревића Ћипуре, на врху Тешњара, преко пута Градског парног купатила, своје пробе организовао „Крушиков“ фолклор, као једна ведрa и весела дружина у којој су поред „Крушикових“ радница и радника, вежбали и придошли момци из околине, обрели у граду на занатима у трговини или администрацији. Преко лета, пробе су биле у фокусу значајног интересовања комшија различитог узраста, односно разлог да се предвече изађе и проведе неко безбрижно и заједничко време. У очекивању скорог отварања дома културе, фолклор се преселио у Улицу проте Матеје, како би били ближе, годинама очекиваном, усељењу у прелепо здање.

По одласку фолклора, простор је неколико година коришћен за магацин алата и опреме фирме чији су радници на каросерији камиона свакодневно одлазили на захтевне послове, монтаже далековаода и електрификацију ваљевских села. По иселењу поменуте фирме, долазили су нови и нови, све док Лазаревићи, после вишегодишњих напора, нису вратили објекат у власништво, касније и президали, да би данас ту био посећен ресторан са пристojном понудом.

Испод Ћипурине кафане, била је стара кућа Зоре и Косте Вујетића, родитеља нашег каснијег професора српског Веселина – Весе. Преко лета би испред куће, до улице, била постављена дугачка и ниска клупа на којој би се предвече окупљале временне жене из краја. Госпава, Селена, Мила, Машинка, Јелица, Зора, Ружа... биле су жене које су преживеле оба велика рата, међуратне и поратне тешкоће, искушења и немаштину. Долазиле би скоро неприметно, освежене и почешљане, на готово шапатом тиху причу и по коју цигарету које су се куповале на прозору Крстине куће постојеће на углу Бирчанинове и Баирске. Нишка и сарајевска „Драва“, „Морава“ и „Дрина“, продавале су се, пре свега, на комад. Свој излазак и дружење завршавале би пре него што овлада сутон, разилазећи се, опет тихо и нечујно, огрнуте својим јелецима, пут својих кућа, породица и обавеза.

Радо бих да, овим поводом, подсетим на три жене које готово никада нисам срео празних руку, будући да су увек нешто тегиле или носиле. Аница је пролазила кроз наше двориште до куће у којој је припремала шкембиће и касније носила негде на продају. У црнини, дубоко повијена, кост и кожа како се каже, вукући скоро по калдрми две повелике торбе, грабила је брзим кораком и на свом путу успостављала весели дијалог пролазећи поред познајућих Тешњараца, и тако без застајкивања настављала све до саме куће.

Испод магацина, у дворишту са Косјеринцима, а у кући до улице, становала је Персида. Припремала је и продавала ћуреће месо, кажу, на београдским пијацама. Имала је сина Ацу, временског нежењу, звали смо га Аца Хокенс. Свирао је виолину у народном оркестру Абрашевића, годинама, могуће и предавао музичко у некој од градских или сеоских школа.

И коначно, у срцу Тешњара, кроз пролаз до куће иза Парезановића кафане, становала је мала, да мања не може бити, жена, тетка Кица. Виђана је јутром са две велике торбе напуњене бакалуком и намирницама за припрему дневног obroка абонентима који су се костирали у њеној кући. Наиме, све до друге половине шездесетих била је присутна пракса припремања и сервирања obroка у приватним кућама за абоненте, пре свега самце, запослене младе брачне парове, понегде и децу чији су родитељи били радно ангажовани, са плаћањем по истеку месеца.

Овај кратак омаж, посвећен малим хероинама из времена тешког тешњарског преживљавања, завређује да трачком светлости, данас блиставог Тешњара, подсетимо и на њихово некадашње присуство.

Код Хајдука су биле јоргандије, група младих жена и девојака које су својеручно – иглом и концем шиле јоргане и душеке. Биле су пример радног полета и ентузијазма, будући да су поставиле темељ касније успешне и значајно присутне Модне конфекције, која је на врхунцу свог постојања, са Тенсон јакнама, имала и међународни програм. Са годинама разлаза, распада и свакоразних разилажења испарила је и фирма коју су, како је наведено својеручно стварале, а да ниједна од њих, за себе или своје потомке, није добила ништа, што као посебна метафора илуструје нашу не тако давно присутну збиљу, доживљену и овде и тамо, истина са различитим актерима, али сличним или истоветним расплетима.

Код Стокановића су тренирали боксери пре него што ће се преселити у мању салу пар метара даље. У тим салама припремали су се тада најбољи борци, присутни деценију, неко и дуже, на ваљевском рингу: Мицоје, Звонко, Тале, Лине, Лала, Васа и старији Грачанин. Ту су почели, млађи Грачанин, Терза и Ковач, убрзо и Дуле Цимер, који је довео браћу Васиљевић, Мишу Пижона и Рајка, касније и Ратка Рудија. Тешњарце је највише обрадовало када је Ратко Руди у дебитантској сезони испрашио, истина временског, Арпашија из Војводине, док се са великим интересовањем испратио меч на јавном спарингу у башти банке, када је Дуле Цимер показао да се за октаву више научио боксу од жестоког момка ваљевске калдрме Мише Пиждона.

Ту се Миша Шуковић, са извесним искуством, прикључио тиму, по повратку из Словеније, коначно ту је и Јаков Бенцун пресвлачио војну униформу да би као цивил, под другим именом, наступао на пријатељским мечевима.

Конечно, у Тешњуру је скоцкан прволигашки мозаик који ће годину касније испливати на велику боксерску сцену.

По селидби боксера до сале у суседству, код Стокановића се уселио Реон, дакле простор за разноврсне активности и потребе грађана у кварту. Овим поводом, тек да се подсетимо приказивања филмова са покретном апаратуром Ваљево филма, са којом је екипа на челу са кинооператером Ацом Букилицом гостовала по реонима у граду и задржним домовима и школама по селу.

Код Парезановића су, после боксера и фолклора, били стонотенисери у то време знатно популарнији и масовније присутни него данас, нарочито у зимским месецима, када се играло и по вешерницама, таванима или већ било каквим затвореним просторијама, на импровизованим столовима, рекетима од шпер-плоче и ко зна колико пута прелепљеним и залепљеним лоптицама. Од бројних присталица овог спорта, подсетићу овом згодом, на мени драгог кошаркашког учитеља и врсног кошаркаша старије генерације Сретена Будиминовића Барона, који је био и успешан стонотенисер. Парезановићи су, на срећу, успели да кафану врате у власништво, тако да тај простор данас користе по свом опредељању и избору.

И за крај, **Мали Париз**, кафана која је то и остала, истина под управом друштвене фирме. Свирао је оркестар предратних музичара, хармоникаши Миле Лисац и Миле Мрчак, уз њих гитариста Жија Алексић и две Наде као певачице. Свој крешендо кафана је имала у време снимања култног филма Марш на Дрину, будући на свакојечерње присуство плејаде сјајних глумаца на челу са Александром Ацом Гаврићем. Програм би отварао Миле Лисац, валцер плесом са хармоником док свира и пева предратни шлагер Веронику, што је био посебан „сувенир“ Малог Париза, да би наставак имао свој препознатљив сценарио и трајање до отказа. Недуго после наведеног, Миле Лисац се повукао са својом капелом, а музички програм је преузела и организовала госпођа Рада Грачанин,

која је свирала виолину са оркестром нижег квалитета, што је потрајало пар година до потпуног утихнућа и нестанка имица који је пратио Мали Париз.

И поред свих напора и улагања, да кафану и читаву спратну зграду президају, власницима није успело да простор некада познате кафане врате у власништво.

Томислав Јованчић

Милош Табић Томас
Тешњарски сонети

ЦОГУРА

К'о рука са прстом, што у небо зове,
Усред Циган-мале он се негде крије.
Плачу прати стари. Зов, из грања, сове,
Над Тешњаром кружи, о тишину бије.

Кад сабласноо лишће у ноћи зашуми,
И оцаци дођу к'о диновски зуби,
Тад Цогура Воја, однекуд измили
иоде низ Тешњар, гитару да љуби.

Често тако, неко с њим заједно прође,
Неко ког' не знају. Обилазе скупа
све кафане редом, до „Српскога кнеза“.

Овде једно место, увек, на њих чека.
И док месец земљу тихо сребром купа,
Цогура, с' гитаром, у ћошку бугари.

Миле Петровић, „Тешњар“, туш, 1989.

ТЕШЊАРСКИ
ГЛАСОМЦИ

ПРОГРАМ 32. ТЕШЊАРСКИХ ВЕЧЕРИ

ВАЉЕВСКИ ЛЕТЊИ ФЕСТИВАЛ * CITY OF VALJEVO SUMMER FESTIVAL

3 - 11. август 2018.

3. август, ПЕТАК

9.00-13.00 ПРИЈАВЉИВАЊЕ ЗА МАСКЕНБАЛ

Телефоном на број 062/ 80 58 318

15.00-00.00 Плато испред споменика Жикици Јовановићу Шпанцу
ПРОМОЦИЈА НОВИХ ШКОДИНИХ МОДЕЛА

Abc test, Ваљево

17.00 -23.00 Музеј завичајних писаца

СТРАВА ФЕСТ

– цртање на отвореном, трибине, изложбе, пројекције филмова –
Радионица стрипа и анимације при Матичној библиотеци „Љубомир
Ненадовић“

18.00 Истраживачка кућа, Бирчанинова 128/б

ИСТРАЖИВАЧКИ МАТИНЕ, представљање рада истраживачких
група: астрономи, спелеолози, друштва, исхрана у природи, група
за информационе технологије, еколошка група

21.00 Астрономска група – посматрање небеских тела кроз телескоп

19.00 Кеј на Колубари

ДЕФИЛЕ ГРУПЕ КОЊА И ЈАХАЧА

Коњички клуб „Ластин рег“, ранч „Хармонија“ у Белићу

19.00 Галерија Народног музеја Ваљево

КАФА, УЗБУДЉИВА ПРИЧА О ДОБРОМ УКУСУ, изложба

аутор мр Александра Савић

Природњачки музеј Србије

изложба је отворена до 3.9.2018.

19.00 Летња позорница „Пинокио“, Карађорђева 35

ПИНОКИО У АВАНТУРИ СА ЗВОНЧИЦОМ, забавни програм за децу
Удружење „Анђели чувари“ Ваљево, креативне радионице „Пинокио“

20.00 Дечја сцена, летња башта Дома војске

ЗЕМЉА ДЕМБЕЛИЈА, представа за децу

21.00 Плато Центра за културу Ваљево

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ 32. ТЕШЊАРСКИХ ВЕЧЕРИ

Фестивал отвара др Слободан Гвозденовић, градоначелник Ваљева

21.15 Плато Центра за културу Ваљево

АМАДЕУС БЕНД, концерт

4. август, СУБОТА

9.00-13.00 ПРИЈАВЉИВАЊЕ ЗА МАСКЕНБАЛ

Телефоном на број 062/ 80 58 318

16.00 Ранч „Хармонија“, Белић

КОНЕКЦИЈА ЗДРАВЉА И БОРАВКА У ПРИРОДИ, округли сто

Гост: др Бранка Чабраја Миничић

Удружење пословних жена „Еве“ и Ранч „Хармонија“

19.00 Градски трг Ваљево

ROYAL PET HAPPENING

Телефон за пријаве: Тања Миливојевић 060 610 73 83

мејл за пријаве: tanja.milivojevic@royalvet.rs

www.facebook.com/RoyalCaninSerbia

17.00-22.00 Музеј завичајних писаца

СТРАВА ФЕСТ

– цртање на отвореном, трибине, изложбе, пројекције филмова –
Радионица стрипа и анимације при Матичној библиотеци „Љубомир
Ненадовић“

20.00 Дечја сцена, летња башта Дома војске

ХАЈДИ, представа за децу

Глуме деца из предшколске групе „Пинокио“

Удружење „Анђели чувари“ Ваљево

20.30 Плато испред пивнице Голос, Бирчанинова 3

ПРИЧА О ПИВУ, изложба

Аутор Бранко Голосковић-колекционар

21.00 Плато центра за културу Ваљево

ХАРИС ЏИНОВИЋ, концерт

5. август, НЕДЕЉА

9.00-13.00 ПРИЈАВЉИВАЊЕ ЗА МАСКЕНБАЛ

Телефоном на број 062/ 80 58 318

18.00 Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“, Карађорђева 44

ИЗВОЛ' ТЕ У БАЈКУ СА ЦРВЕНКАПОМ, представа за децу

текст Љубивоје Ршумовић, адаптација Маријана Тимотић
Драмска група Библиотеке

19.00 Трг Десанке Максимовић

ШАХОВСКА СИМУЛТАНКА

Организатор: Шах клуб „Крушић“, Ваљево

19.00 Летња позорница „Пинокио“, Карађорђева 35

ЧУДНА ДРУЖИНА, луткарска представа

Глуме васпитачи Креативне радионице „Пинокио“

Удружење „Анђели чувари“ Ваљево

20.00 Дечја сцена, летња башта Дома војске

ЧУВАР ДЕЧЈИХ СНОВА, представа за децу

20.00 Карађорђева улица од Поште до библиотеке

КОРЗО – ВРЕМЕНСКА КАПИЈА

Дом Културе „Извор“ Ваљево

Инфо: domkultureizvor@gmail.com

21.00 Плато Центра за културу Ваљево

DJ - pena party

Uncle Džo, Никола Станоев-репер

D.J. STR 8, D.J. BRUCE HULLTER, D.J. HOFFMAN

23.00 Вечерња сцена, Летња башта Дома војске

ПИЛОТ БЛУЗ БЕНД, концерт

6. август, ПОНЕДЕЉАК

19.00 Летња позорница „Пинокио“, Карађорђева 35

ИВИЦА И МАРИЦА, представа

Глуме деца старије групе „Пинокио“

Удружење „Анђели чувари“ Ваљево

19.00 Галерија у Тешњару, Бирчанинова 22

ГОДИШЊА ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА ФОТО КЛУБА ВАЉЕВО

Фото клуб Ваљево и Завод за заштиту споменика културе Ваљево

20.00 Дечја сцена, летња башта Дома војске

УСПАВАНА ЛЕПОТИЦА, представа за децу

21.00 Плато Центра за културу Ваљево

ЈЕЛЕНА РОЗГА, концерт

7. август, УТОРАК

17.00 Парк Пећина-Скејт парк

ОТВАРАЊЕ ШКОЛЕ РОЛЕРА

Клуб екстремних спортова "Extreme family 014"

19.00 Летња позорница „Пинокио“, Карађорђева 35

КО СЕ БОЈИ ВУКА ЈОШ, дечја представа

Дечје позориште „Талија“ Београд

19.00 Центар за културу Ваљево, хол

51-52. БРОЈ ЧАСОПИСА ГЛАСНИК, промоција

Међуопштински историјски архив Ваљево

20.00 Дечја сцена, Летња башта Дома војске

АВАНТУРЕ ВИТЕЗА ТРАПАВОГ, представа за децу

20.00 Центар за културу Ваљево, хол

ТРГ ИВАНА ПРОШИНА У ВАЉЕВУ, свечано отварање изложбе архив-
ске грађе

аутор изложбе: Зорица Јеремић Шевић, виши архивиста

Међуопштински историјски архив Ваљево

21.00 Плато Центра за културу Ваљево

ЈОВА МАЉОКОВИЋ И БАЛКАН САЛСА БЕНД, концерт

23.00 Вечерња сцена, летња башта Дома војске

У ЧАС ПРЕД ПОНОЋ, концерт

Камерни хор Емануил и Дечји хор „Хаџи Рувим“

8. август, СРЕДА

17.00-18.00 Плато Центра за културу

ПОДЕЛА ТАКМИЧАРСКИХ БРОЈЕВА УЧЕСНИЦИМА

МАСКЕНБАЛА И ФОРМИРАЊЕ ПОВОРКЕ

17.00 Парк Пећина-Скејт парк

Први тренинг са полазницима школе ролера

Клуб екстремних спортова "Extreme family 014"

18.15 **МАСКЕНБАЛСКА ШЕТЊА**

**ТЕШЊАРСКИ
ГЛАСНИЦИ**

Плато ЦЗК, хотел Гранд, Десанкин трг, Карађорђево до Градског трга

19.00 Градски трг Баљево

МАСКЕНБАЛ

ПРАВИМО МАСКЕ МНОГО ВЕЋЕ, ПРЕТВОРИ СЕ У НЕШТО САСВИМ ТРЕЋЕ!

Организатор: Установа за децу предшколског узраста „Милица Ножица“ (у случају кише маскенбал ће бити одржан у Хали спортова)

20.00 Интернационални уметнички студио „Радован Трнавац Мића“

ПЕЈЗАЖИ, самостална изложба слика

аутор Ангел Гавровски, Македонија

20.30 Тешњар, Еко кутак-Гљивари, Бирчанинова 5

ПРИЧА О ЛИЧНИМ ИМЕНИМА – АНТРОПОНИМИ

(Саша, Шаца, Скендер, Јан, Јурај...)

Професор: Драган Недељковић

21.00 Летња позорница-Кеј на Колубари

ВЕЧЕ ДЕЧЈЕГ ФОЛКЛОРА, концерт

9. август, ЧЕТВРТАК

17.00 Парк Пећина-Скејт парк

ДРУГИ ТРЕНИНГ СА ПОЛАЗНИЦИМА ШКОЛЕ РОЛЕРА

Клуб екстремних спортова "Extreme family 014"

19.00 Летња позорница „Пиноккио“, Карађорђево 35

КАПЕТАН ЏОН ПИПЛФЛОКС, представа

Глуме корисници дневног боравка

Удружење за помоћ деци са посебним потребама „Наши снови“, Ваљево

19.30 Центар за културу Ваљево, хол

ИЗЛОЖБА РАДОВА ЛЕТЊИХ ЛИКОВНИХ РАДИОНИЦА

Центар за културу Ваљево

20.00 Дечја сцена, летња башта Дома војске

СЕМАФОРКО, представа за децу

20.30 Тешњар, Еко кутак-Гљивари, Бирчанинова 5

ПРИЧА О ТУЏИЦАМА – ВАРВАРИЗМИМА

(парфем, компјутер, сулундар, робот...)

Професор: Драган Недељковић

21.00 Летња позорница – Кеј на Колубари

ВЕЧЕ ВАЉЕВСКОГ ФОЛКЛОРА, концерт

23.00 Вечерња сцена, Летња башта Дома војске

ИЗМЕЋУ ЗВУКА И ДОДИРА, концерт

Механички балет

10. август, ПЕТАК

17.00 Парк Пећина-Скејт парк

Мини полигон са мерењем времена- полазници школе ролера

Клуб екстремних спортова "Extreme family 014"

19.00 STOP-SHOR, Узун Миркова

ТРПРРРРКА БЕБААААА!

Бебе старости до 24 месеца, I категорија:12 месеци (пузаћи), II категорија: 12/13-18 месеци (гузаћи), III категорија:18-24 месеци (тркаћи)

Пријавите се за стазу дугу 24 метра!

Пријављивање од 18.00-19.00

Трку подржавају Пертини, Трефолино, Хемикал и Центар за ВТО Опште болнице Ваљево

У случају кише, трка ће бити одржана у Хали спортова !!!

19.00 Летња позорница „Пиноккио“, Карађорђево 35

ЛЕТО У ЈЕДНОЈ НЕОБИЧНОЈ ШУМИ, луткарска представа за децу

Глуме васпитачи Креативне радионице „Пиноккио“

Удружење „Анђели чувари“ Ваљево

20.00 Дечја сцена, Летња башта Дома војске

ЧОКОЛАДНА ЗАВРЗАЛАМА, представа за децу

премијера

20.00 Плато Центра за културу

РЕВИЈА БОРИЛАЧКИХ СПОРТОВА

Рвачки клуб „Младост“ и Боксерски клуб „Металац“

(у случају кише нови термин је недеља, 12.август)

20.15 Десанкин венац, Туристичка агенција „Национал“

ТЕШЊАР У ТУРИЗМУ, ТУРИЗАМ У ТЕШЊАРУ!, трибина

Традиционално вече Туристичке агенције „NATIONAL“

20.30 Тешњар, Еко кутак-Гљивари, Бирчанинова 5

ПРИЧА О ГЕОГРАФСКИМ ИМЕНИМА – ТОПОНИМИ, ОРОНИМИ, ХИДРОНИМИ (Ла плата, Пожун, Презбург, Немачка, Мисир...)

Професор: Драган Недељковић

21.00 Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“, Карађорђево 44

МАГИ – КАО ДА ЈЕ БИЛА НЕКАД, представљање биографије Маргите Стефановић, аутор рок новинар Душан Весић

21.00 Летња позорница – Кеј на Колубари

ВАЉЕВСКО МУЗИЧКО ВЕЧЕ, концерт

23.00 Вечерња сцена, Летња башта Дома војске

НОН-СТОП-ПОП, концерт

Хор ВА капела

11. август, СУБОТА

16.00-02.00 Парк Пећина – Скејт парк

Такмичење „GRIND ON MIND“ у ролерима уз музички програм

Клуб екстремних спортова "Extreme family 014"

19.00 Летња позорница „Пиноккио“, Карађорђево 35

ПИНОКИЈЕВА ЛЕТЊА ПЛЕСАОНИЦА

Удружење „Анђели чувари“ Ваљево

20.30 Тешњар, Еко кутак-Гљивари, Бирчанинова 5

ПРИЧА О ПОВРЋУ

Професор: Драган Недељковић

21.00 Летња позорница – Кеј на Колубари

КРУТ- музикависта, вокално-инструментално, сценско и драмско дело

Аутор: Владимир Пухалац, солиста: Марко Томић, диригент: Јун Филинг, режија: Милан Нешковић, Ваљевски симфонијски оркестар, Градски хор Абрашевић (диригент: Јована Дамјановић), драма:Љубивоје Бубе Марковић, сценографија: Миодраг Пешић, продукција: ЦЗНТК „Абрашевић“

23.00 Вечерња сцена, Летња башта Дома војске

ПРИПОВЕТКЕ ЈЕДНОГ КАПЛАРА, Бранислав Нушић

Приповеда Зоран Ћосић

Музику изводи Нина Ћосић

СВАКОДНЕВНА ДЕШАВАЊА:

Тешњар, Бирчанинова 54, 17.00-23.00: Радионице **НАШМИНКАЈ САМ СЕБЕ** - Студио Ана Пејдић / **MAKE-UP SCHOOL**, Тешњар, Бирчанинова – **Винотека Дарданели, промоција српских вина, винарија Пуце Миличиница; Продајна изложба занатских производа и ручне радиности; Изложба и продаја меда - Удружење пчелара Ваљево; Тешњарски сајам књига; Израда и продаја уникатног накита**

– Радно време Народног музеја, Муселимовог конака, Модерне галерије до 22 ч.

– Радно време Историјског архива Ваљево од 17-21ч

У СЛУЧАЈУ ЛОШИХ ВРЕМЕНСКИХ УСЛОВА АЛТЕРНАТИВНИ ПРОСТОРИ СУ ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ, НАРОДНИ МУЗЕЈ И СВЕЧАНА САЛА ВАЉЕВСКЕ ГИМНАЗИЈЕ.

6. августа 2018. излази 53 . број *Тешњарској тласоноше*

13. августа 2018. излази 54. број *Тешњарској тласоноше*

а до тада све о збивањима на Тешњарским вечерима

можете читати на адреси www.tesnarskevaljevo.rs

контакт телефони:

014 230 620, 014 223 219, факс 014 223 099

e-mail: czkvaljevo@gmail.com

www.tesnarskevaljevo.rs

www.valjevo.org.rs

www.czk.rs

Савет Фестивала:

Председник Савета Весељко Белушевић

Заменица председника Савета Горица Божић, одборница Скупштине града Ваљево

Чланови:

Ана Марковић, директорка Туристичке организације града Ваљево;

Зора Бојичић, начелница Одељења за друштвене делатности; **Драган**

Грујић-Груја, одборник

Организатори:

Центар за културу Ваљево, Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево, Народно музеј Ваљево, Интернационални уметнички студио „Радован Трнавац Мића“, Модерна галерија Ваљево, ЦЗНТК „Абрашевић“, Завод за заштиту споменика културе Ваљево, Установа за децу предшколског узраста „Милица Ножица“, Туристичка организација Ваљево, Асмедиа, Клуб екстремних спортова „Extreme Family 014“, Културно-просветна заједница града Ваљево, Историјски архив Ваљево, Удружење „Анђели чувари“

Уметнички директор Милош Смиљанић, извршни директор Александар Томић, визуелни идентитет Душан Арсенић, водитељ Ангелина Лукић, фотодограф Жељко Бошковић

**ТЕШЊАРСКИ
ГЛАСОНОША**

ПИТАЋЕ ТЕ СТАРОСТ ГДЕ ТИ ЈЕ БИЛА МЛАДОСТ И ОСТАЛА УПОЗОРЕЊА КОЈА (НЕ)МОРАМО ДА СЛУШАМО

Дакле, овако, била сам мирна док нисам пребацила преко тридесете а онда су око моје главе почела да лете питања и упозорења која се тичу наравно мог „недостатка свести“ о потреби удаје и рађања деце. Није да нисам о томе никада размишљала, напротив, али захваљујући притиску околине за мене та тема више нема ни укус ни мирис, а што је још страшније ни смисао. Имам само тензију у соларном плексусу и повремено грижу савести да сам себична кучка која је одабрала намерно живот усамљене дивље звери у шуми да не би имала било какву врсту одговорности. Е, па, рећи ћу вам нешто, одговорност је такође и избегавање унесрећивања других људи тако да можемо до сутра да причамо на ту тему која је бесмислена као и расправа шта је старије кокошка или јаје. Сећам се да сам негде баш око 32. рођендана први пут пожелела да будем мама, али ни у перспективи није било достојне особе са којом бих могла да оснујем породицу, тако да дете сам успела да замислим, али не и тату.

Не кријем да сам увек имала лоше изборе који наравно нису сами по себи лоши, али за мене јесу. Нисам „Алхемичар“. Одувек сам волела „готов производ“. За мене је „претварање метала у злато“ (читај обликовање особе) савршено губљење времена, јер живот је исувише кратак да бисмо и секунд губили на такву работу. Елем, да се вратим суштини приче. Као што рекох, лако је замислити дете са свим сјајним особинама, паметно, успешно, лепо, али не и човека са киме би то могло постати реалност. Јако је важно са киме ћемо имати децу, то није играње. Морамо волети све у тој особи и та особа нам мора бити ослонац у животу у свакој ситуацији, а с обзиром на то да живимо у чудном времену изгубљених вредности, такви мушкарци су врсте које „изумиру“.

Можда негде постоје, али вероватно мисле и пишу исто што и ја, и тако у том кругу се вртимо заједно док га неко не пресече и не изађе и тада ћемо се можда срести. А шта и ако се то не деси, нећу пропасти ни ја а ни свет због мене. Суштина ове приче је да ако сте у истој ситуацији, просто игноришете савете и упозорења околине како време пролази забoga и како ће вас питати старост где вам је била младост, јер немате мужа и децу. Нема потребе да то слушате, има ту доста и љубоморе на вашу слободу као и заједљивости. Слободна жена за разлику од удате може да располаже својим временом како хоће и само та чињеница је довољна да изазове бескод ових других. Зато немојте да подлегнете притиску околине и узмете првог мушкарца који вам се нуди само да не бисте више биле саме, велика је вероватноћа да ћете направити кардиналну грешку. Сачекајте, добро размислите на првом месту шта од себе желите а онда и од те особе. Подробно га „испитајте“ и упознајте кроз разне ситуације јер превише је „вукова у јагњећој кожи“ и треба бити опрезан. Не желите ваљда да после две године брака ваш мушкарац доживи „метаморфозу“ као у „Осмом путнику“ и одједном схватите да сте се буди-

ли поред „чудовишта“. Када вас следећи пут упозоре да „време пролази“ објасните им да је особина времена да пролази и не пролази оно због вас, оно нема ништа са вама и да никад није касно да се остваре све жеље и сви планови. Мама и удата жена се може бити и у четрдесетим упркос мишљењу околине која вас гњави и која мисли да би требало да се збавите у тим годинама и размишљате о томе шта ћете радити у пензији. Штавише, мислим да за брак и децу жена мора бити потпуно зрела а тридесете и четрдесете су идеално време. А када крену са оним „питаће те старост“, кажите им да старост неће ништа да пита јер све изборе које сте направили, ваши су и исправни су а из тога произлази да ни кајања заправо нема. И шта је ту проблем? Проблем је што превише „душебрижника“ циркулише око нас и баш бих волела да чујем шта ће њихова старост да их пита.

Modesty

ТЕШЊАРСКИ ГЛАСОМЦА

ГРАД ВАЉЕВО

Уредник

Живорад Јанковић

Редакција

Бранка Ђурић, Мирослав Мандић, Зорана Станојевић

Уредник фотографије

Жељко Бошковић

Технички уредник

Алекса Томић

Тираж

1000

Штампа

Импresiон, Ваљево

ИЗЛАЗИ У ДАНЕ ТЕШЊАРСКИХ ВЕЧЕРИ